



KORACI PROMJENE

Priče migranata sa Zapadnog Balkana

UVOD:

Kretanje i pokret, dio su ljudske prirode u kojoj je čovjek vječiti tragač.

Tragač za boljim životom.

Tragač za dostojanstvom.

Tragač za smislom.



Na tom putu, čovjek se nerijetko pitao:

„Zašto neke ptice ostaju na istom mjestu
kada mogu odletjeti bilo gdje na zemaljskoj kugli?“

(Harun Yahya)

Isto to pitanje čovjek je, potom, postavio sebi:

*sa željom da ide,
da diše,
da plovi,
da zauzvrat dobije sve što je spreman dati.*

*Da stvara, briše i popuni praznine,
i možda se sretan ponovo kući vrati.*



Zapadni Balkan (ZB), već decenijama unazad postaje područje susreta na kojem se ne ukrštaju samo putevi ispisani krajnjim odredištem. Ukrštaju se priče, sudbine i želje.

Želje onih koji dolaze iz Ukrajine, Indije,

Mauricijusa, Turske,

Egipta,

Nepala,

Sirije...

Onih koji govore različite jezike, slušaju različitu muziku, vole različita jela i navikli su da se bude u drugačije vrijeme.

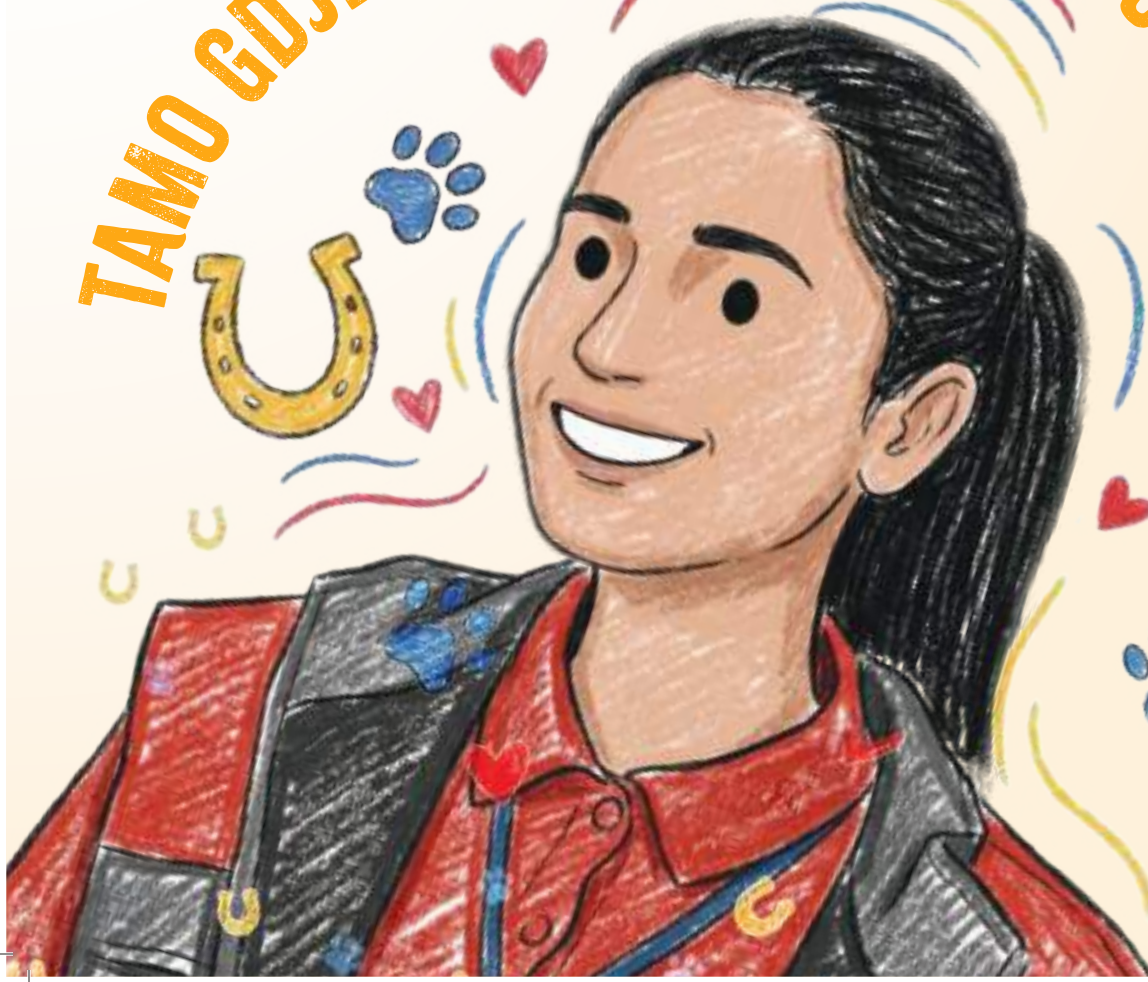
I upravo tu - između kofera, očekivanja, buđenja i nade, njihovi satovi se već odavno podešavaju na isto vrijeme i istu vremensku zonu. Ondje gdje su sišli, stali i odlučili ostati, gradeći svoje mjesto pod suncem.





Raveena Raveena

TAMO GDJE OSMIJEH POSTAJE DOM



Dvadesetpetogodišnja Raveena stigla je sa sjevera Indije u BiH 2025. godine. Danas Raveena radi u poznatom tržnom centru u Sarajevu, gdje osvaja osmijehom, vedrinom i željom da u novoj zemlji izgradi svoj put.

Odlučna i hrabra.

Prvobitno zaposlena kao higijeničarka, njene su se dužnosti s vremenom proširivale. Postala je prepoznatljivo lice kako među kolegama, tako i među kupcima. Iako još uči bosanski jezik, Raveena se ne ustručava razgovarati, a prva riječ koju je naučila bila je "brzo". Tako je hitre i mnogoljudne indijske ulice zamijenila nešto sporijim tempom sarajevskih ulica u kojima se ipak, na radnom mjestu očekuje brzina.



Njene kolege kažu kako je izuzetno inteligentna, srdačna i uvijek raspoložena za šalu. Zapamtili su i Raveenin jednostavan, ali omiljen vegetarijanski izbor jela koja čine: riža, krompiruša i jogurt.



Kako su krompiruša i riža našle zajednički put do Raveeninog srca, i da li je Raveena ikada ranije razmišljala o jelu od krompira koje je karakteristično za Balkan?



Kod kuće u Indiji, Raveenu čekaju majka i dva brata, ali to nije sve. Čekaju je i njena tri psa i konj. Nedostaju joj, ali se u Bosnu zaljubila i pronašla novo krzveno društvo na četiri noge. Njena mala svakodnevna radost sada je maca Rabija.

Raveena vjeruje da u BiH može napredovati, učiti i graditi život kakav želi. Život kojim će jednog dana moći spojiti svoju porodicu i svoje ljubimce, baš kao što se spajaju crni biber i krompiruša. Ovaj jedinstveni začim porijeklom iz Indije, ključni je sastojak prave sarajevske krompiruše.

Bez njega, krompiruša bi bila samo blijedo tijesto s krompirom. Ovako, Raveenin smisao u BiH upotpunjen je daškom vlastitog doma i u sitnicama koje za nju, svakodnevno, život znače.





Erdem

İZMEĐU NOTA I VAFLI

Uğuz

Erdem Uğuz stigao je iz Turske



u Crnu Goru (CG) vođen jednostavnom željom – da pronađe mirniji ritam života. Erdem je profesionalni muzičar i profesor muzike i vlasnik male prodavnice vafli koja je brzo postala omiljeno mjesto mnogih sugrađana u Podgorici.



Crnu Goru koja ga je odmah osvojila, prvi put je posjetio u aprilu 2024. godine. Priroda, mir i atmosfera učinili su da se Erdem tu osjeća kao kod kuće. Baš kao što se dešava u ljubavi na prvi pogled – Erdem je nakon prve posjete CG odlučio preseliti se. Želeći jednostavniji i mirniji život u odnosu na ubrzani tempo i mnogoljudnost mnogo veće Turske, Erdem je ovdje pronašao upravo ono čemu se nadao.



Njegov život na ZB sada upotpunjuju dvije ljubavi – muzika i rad s djecom. Za Erdema i njegove časove muzike se brzo pročulo, tako da su mu se počeli javljati roditelji čija djeca žele naučiti svirati. Majka jednog od dječaka koji pohađa časove muzike kod Erdema, smatra da ljudi poput njega, svojim trudom, talentom i posvećenošću, obogaćuju zajednicu u koju su došli izgraditi svoje snove iz temelja.





Za Erdema, život u Crnoj Gori danas je upravo ono što je tražio
– spoj muzike, rada, jednostavnih trenutaka radosti i osjećaja
pripadnosti novoj zajednici – jednako toploj i osunčanoj, kao što je
Erdemova rodna Turska.

I dok se ulicama širi sladunjav miris
Erdemovih ostvarenih snova ušuškan u
toplinu poznatog prostora koji ukazuje na
gotove, prve jutarnje vafle, prolaznici
na putu koji se ukršta sa Erdemovim
postaju svjesni jednog – bilo u
Turskoj ili Crnoj Gori, susretljivost
i srdačnost pišu se notama
istog melosa.



MOJI SU I BALKAN I BRAZIL

Thiago Ferreira

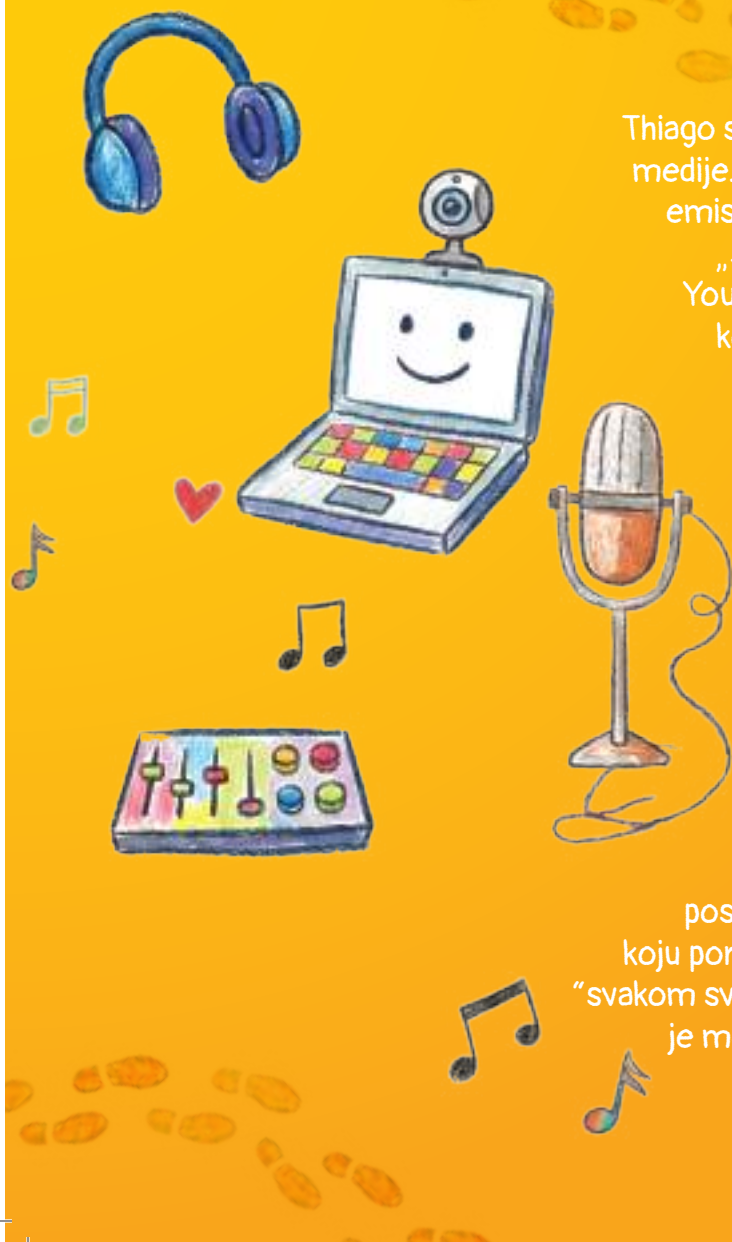


Brazilac

Thiago Ferreira imao je samo 18 godina kada je 2012. godine sletio na beogradski aerodrom Surčin. Najveći izazov za njega na početku života u Srbiji bio je jezik. Dani su prolazili u pokušajima, nesporazumima i frustracijama u komunikaciji. Umjesto da odustane, Thiago je učio još više. Danas, srpski jezik govori toliko dobro ne samo da razumije – nego i pripada. Od 2014. godine suosnivač je turističke agencije koja nastavlja da povezuje Balkan i Brazil – njegovo rodno mjesto.

Thiagova misija je da dovodi turiste na brdoviti Balkan, a Balkance vodi u svoju domovinu i zemlju sunca i kontrasta, ali i dobre kafe - radeći više poslova koje je sam stvorio, a ne pronašao.





Thiago se bavi i kreiranjem sadržaja za medije. Vodio je i producirao putopisne emisije, a od nedavno vodi i podcast „Jednostavno sa Thiagoom“ na YouTube-u. Na Balkanu se osjeća kao kod kuće gdje rado i sa osmijehom na licu pominje rodni Brazil i rado mu se vraća na nekoliko mjeseci svake godine.

Novi život mu čine i sitnice koje je upoznao na Balkanu: vunene čarape, ajvar i kajmak bez kojih ne može da živi i kolo koje igra “90 posto bolje od svih”. Pa i pjesma koju ponekad zapjeva, a čiji dio glasi – “svakom svoje selo najtoplije prija, a selo je moje odavde do Rija”.



Ponekad novi početak ne znači "ispočetka". Nekad znači da smo, daleko od kuće, zapravo stigli tamo gdje smo i trebali biti. Tamo gdje su ljudi koji nas znaju toliko dobro da ne moramo da se objašnjavamo.


Tamo gdje je i Thiago pustio nove korijene i vjerno čuva uspomene o "dobrim starim vremenima" – na Balkanu i u Brazilu. Thiago na Balkanu nije postao samo uspješan profesionalac i kreator, već je i ostvario svoju porodicu. Uz ljude koji su mu najvažniji, stvorio je dom koji spaja sve ono što voli.

Ali Kureshi **MOST IZMEĐU DVA SVIJETA**



Ali je rođen u Pešavaru,
živopisnom gradu bogate
historije na sjeveru
Pakistana, odrastajući uz
roditelje, sestru i brata,
u svijetu u kojem su se
redali zajednički obroci,
školski dani i porodični
izlasci. Alija su ekonomska
stvarnost, ograničene
prilike i odgovornost
prema porodici natjerali da
razmišlja o odlasku. Sjeverna
Makedonija, kada se našao
u njoj krajem 2017. godine,
bila je (tako je mislio) samo
usputna stanica i slučajna
tačka na karti o kojoj nije
znao ništa. Mogućnost azila,
koja mu se tada činila samo
privremenim rješenjem, s
vremenom je postala početak
nečeg trajnog.



An illustration of a diverse group of people walking and cycling on a path marked with yellow footprints. The people are depicted in various colors and styles, representing different ethnicities and ages. The path is a winding line of yellow footprints on a light yellow background. The people are scattered along the path, some walking, some cycling, and some pushing a stroller. The overall scene is bright and positive, suggesting a journey or a path of discovery.

Taj početak nije bio lak jer
ga je pratio osjećaj

NEPRIPADANJA.

Kako su dani prolazili,
nešto se počelo
mijenjati u Alijevom
doživljaju Balkana -
ljubaznost ljudi i njihova
otvorenost polako su
rušili zidove nepripadanja.
Uz prijateljstva koja je uspio
izgraditi, shvatio je da novi život
za njega tek počinje - život u kojem
se počeo osjećati dobrodošlo i cijenjeno.

Jezik, koji mu je bio
najveća prepreka,
postao je ključ
rješenja. Učio ga je u
Centru za tražitelje
azila, svjestan da bez
njega nema ni života
koji želi izgraditi. U samo
nekoliko mjeseci otvorila
su mu se vrata prilike koja su
dovela do toga da danas radi
kao prevodilac.

ZNANJE U NJEGOV RAD VODILI SU GA DALJE



do ljudi kojima je bio potreban njegov glas. U Skoplju, prije svega, ali i u drugim mjestima gdje su prepoznate njegove prevodilačke vještine, Ali je pomogao i pomaže drugim migrantima da se snađu u sistemu koji im često na prvu djeluje hladno i nerazumljivo, govoreći njihovim jezikom i razumijevajući njihove strahove. Ali istovremeno, pomaže i institucijama da bolje razumiju ljude koji dolaze. Sve je ovo dovelo do toga da Ali Sjevernu Makedoniju više ne gleda kao usputnu stanicu, već svoj drugi dom.

O BROŠURI

Ove istinite, i mnoge druge životne priče započele su na ZB upravo kroz zakonite migracijske puteve, uključujući uspješne procedure azila i osigurane radne dozvole, u sklopu sigurnih i uređenih načina dolazaka i procedura ostanka u svakoj pojedinačnoj zemlji.

“Koraci promjene – putevima koji oblikuju sigurnost” naziv je kampanje organizacije Hilfswerk International koja je tokom 2025/26 godine implementirana u sklopu projekta „Jačanje upravljanja migracijama, azilom i procesima povratka na ZB” (uz podršku Fonda za azil, migracije i integraciju AMIF i Saveznog ministarstva unutrašnjih poslova Republike Austrije), a koja kroz stvarne priče osoba u migracijama pokazuje koliko su one složen i duboko ličan proces. Kroz stvarna iskustva ljudi koji su prošli ovaj put, kampanja donosi priče o uspješnim primjerima upravljanja migracijama koji su rezultirali jednako uspješnim procedurama azila, čime je regija Zapadnog Balkana obogaćena doprinosom stranih radnika koji svakodnevno doprinose zajednicama i društvu. Priče o radu, porodici i integraciji grade kapacitete za razumijevanje uspješnih primjera integracije u područja novog početka.

U saradnji s agencijom Fabrika, mapirane su i obrađene istinite priče o pruženim prilikama da se započne iznova, od strane ljudi koji su Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Srbiju i Sjevernu Makedoniju izabrali kao prostor za novi život, početak ili bolje sutra za sebe i svoju porodicu.

**JAČANJE UPRAVLJANJA MIGRACIJAMA, AZILOM
I PROCESIMA POVATKA NA ZAPADNOM BALKANU**



Federal Ministry
Republic of Austria
Interior



JOINT
COORDINATION
PLATFORM



This project is co-financed by the Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF) and the Austrian Federal Ministry of the Interior